

C-723/22. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2022. november 24.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Oberlandesgericht München (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2022. november 24.

Fellebbező:

Citadines Betriebs GmbH

Ellenérdekű fél:

MPLC Deutschland GmbH

OBERLANDESGERICHT MÜNCHEN

[omissis]

VÉGZÉS

Az

MPLC Deutschland GmbH, [omissis] Wachenheim

– felperes és ellenérdekű fél –

[omissis]

és a

Citadines Betriebs GmbH, [omissis] Eschborn

– alperes és fellebbező –

[omissis]

között szerzői jogi jogsértés („Wickie und die starken Männer, Staffel 1 Episode 3 [Der Donnergott]” [„Wickie és az erős férfiak, 1. évad 3. rész {A mennydörgés istene}”]) miatt folyamatban lévő eljárásban,

az Oberlandesgericht München (müncheni regionális felsőbbíróság, Németország) huszonkilencedik polgári tanácsa [omissis] a 2022. november 24-i tárgyalás alapján 2022. november 24-én

a következőképpen határozott:

- I. Az eljárást [omissis] felfüggeszti.
- II. Az EUMSZ 267. cikk második bekezdése alapján előzetes döntéshozatal céljából
 - az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban röviden: az információs társadalomról szóló irányelv) 3. cikke (1) bekezdésének

értelmezésére vonatkozóan a következő kérdést terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

- Úgy kell-e értelmezni az információs társadalomról szóló irányelv 3. cikkének (1) bekezdését, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely nyilvánossághoz közvetítésnek tekinti a közvetítést lehetővé tevő, illetve azt megvalósító tárgyi eszközök – például a szálloda vendégszobáiban vagy edzőtermében elhelyezett televíziókészülékek – rendelkezésre bocsátását akkor, ha a sugárzott jelet a szálloda saját kábeles elosztóhálózatán keresztül továbbítják a tárgyi eszközökhöz, e kábeles tovább sugárzásra azonban jogszerűen kerül sor a szálloda által kapott felhasználási engedély alapján?

Indokolás:

A kérdést előterjesztő bíróság előtt a felek között folyamatban lévő jogvita tárgyát az képezi, hogy az alperes mint szállodaüzemeltető megsértette-e a „Wickie und die starken Männer” című televíziós sorozat egyik része tekintetében a felperest saját állítása szerint megillető nyilvánossághoz közvetítéshez való jogot azáltal, hogy az adott rész egy közszolgálati televíziós csatornán történő sugárzása nyomán megtekinthető volt egy szállodai szobában és egy edzőteremben az alperes által rendelkezésre bocsátott televíziókészülékeken, amelyekhez az alperes

az általa kapott felhasználási engedély alapján jogszerűen továbbította a sugárzott jelet a szálloda saját kábeles elosztóhálózatán keresztül.

1. Jogi háttér

a) Az uniós jog

Az információs társadalomról szóló irányelv preambulumbekzdései kivonatosan a következőképpen szólnak:

(23) Ennek az irányelvnek harmonizálnia kell a szerzők nyilvánosságához közvetítéshez való jogát. Ezt a jogot olyan tágan kell értelmezni, hogy lefedjen minden olyan nyilvánossághoz közvetítést, amikor a nyilvánosság nincs jelen a közvetítés kiindulópontjául szolgáló helyszínen. Ez a jog magában kell, hogy foglalja a művek bármilyen vezetékes vagy vezeték nélküli közvetítését, illetve továbbközvetítését, ideértve a sugárzást is. E jog más cselekményekre nem vonatkozik.

(27) A közvetítést lehetővé tevő, illetve azt megvalósító fizikai [helyesen: tárgyi] eszközök rendelkezésre bocsátása önmagában nem minősül az ezen irányelv értelmében vett közvetítésnek.

(32) Ez az irányelv a többszörözés joga, valamint a nyilvánossághoz közvetítés joga alóli valamennyi kivételt és korlátozást kimerítően sorolja fel. Egyes kivételek, illetve korlátozások – esettől függően – kizárólag a többszörözés jogára vonatkoznak. Az említett felsorolás kellően figyelembe veszi a tagállamok eltérő jogi hagyományait, ugyanakkor célja egy működőképes belső piac biztosítása. A tagállamoknak e kivételeket és korlátozásokat koherens módon kell alkalmazniuk; e követelmény megvalósulását a végrehajtó rendelkezések jövőbeli felülvizsgálata során értékelni kell.

Az információs társadalomról szóló irányelv többek között a következőképpen rendelkezik:

1. cikk

Hatály

(1) Ezen irányelv tárgya a szerzői jog és a szomszédos jogok védelme a belső piac keretében, különös tekintettel az információs társadalomra.

3. cikk

A művek nyilvánossághoz közvetítésének, valamint a védelem alatt álló egyéb teljesítmények nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételének joga

- (1) A tagállamok a szerzők számára kizárólagos jogot biztosítanak műveik vezetékes vagy vezeték nélküli nyilvánossághoz közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására, beleértve az oly módon történő hozzáférhetővé tételt is, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg.

b) A nemzeti jog

A német Urheberrechtsgesetz (a szerzői jogról szóló törvény, [a továbbiakban:] UrhG) 15. §-a kivonatolva a következőképpen szól:

- (2) A szerző továbbá kizárólagos joggal rendelkezik művének nem anyagi formában történő nyilvánossághoz közvetítésére (a nyilvánossághoz közvetítés joga). A nyilvánossághoz közvetítés különösen a következőket foglalja magában:
 1. az előadás, a színrevitel és a bemutatás joga (19. §);
 2. a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétel joga (19a. §);
 3. a műsorsugárzás joga (20. §);
 4. a képet vagy hangot rögzítő adathordozó útján történő közvetítés joga (21. §);
 5. a rádióműsorok közvetítésének és a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételük joga (22. §).

Az UrhG 20. §-a a következőképpen szól:

A műsorsugárzás joga az ahhoz való jog, hogy a művet rádióhullám – például rádiós és televíziós műsorsugárzás, műholdas műsorsugárzás, kábeles sugárzás vagy hasonló technikai eszközök – útján a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tegyék.

Az UrhG 20b. §-a többek között a következőképpen rendelkezik:

- (1) Az ahhoz való jogot, hogy a sugárzott művet egy egyidejűleg, változatlanul és teljes egészében továbbközvetített program keretében tovább sugározzák (tovább sugárzás), csak közös jogkezelő szervezet érvényesítheti. Ez nem vonatkozik a következőkre:
 1. kizárólag az interneten sugárzott műhöz fűződő jogok,
 2. a műsorsugárzó szervezet által a műsorai tekintetében érvényesített jogok.

Az UrhG 22. §-a értelmében:

A rádióműsorok közvetítésének és a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételük joga az ahhoz való jog, hogy a rádióműsorokat és a mű nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételén alapuló közvetítéseit képernyő, hangszóró vagy hasonló tárgyi eszközök útján a nyilvánosság számára érzékelhetővé tegyék. A 19. § (3) bekezdését értelemszerűen alkalmazni kell.

2. Az alapeljárás körülményei

- a) A felperes – egy, a német jog szerint független, profitorientált jogkezelő szervezet – annak abbahagyására kötelezés iránti igényt érvényesít az alperessel – egy szálloda üzemeltetőjével – szemben, hogy a „Wickie und die starken Männer” című televíziós sorozat egyik részét az alperes által elhelyezett televíziókészülékeken keresztül történő sugárzás útján müncheni szállodájának vendégszobáiban és edzőtermében a nyilvánossághoz közvetíti, amennyiben a rádiójelet koaxiális vagy adatkábelrel juttatja el a televíziókészülékekhez.

A kereset alapjául az a 2019. november 17-én 6 óra 20 perckor történt esemény szolgál, amelynek során X és három másik személy vendégként megtekintették szobájukban a szálloda által rendelkezésre bocsátott televízió a sorozatnak az egyik közszolgálati televíziós csatornán sugárzott részét. X ezenkívül a szálloda edzőtermében is megnézte az adott részt.

A vevőkészülékeket nem az alperes kapcsolta be, a televíziós adásjelet minden esetben egyidejűleg és változatlanul a szálloda saját kábeles elosztóhálózatán keresztül juttatták el a készülékekhez. Az alperes átfogó felhasználási szerződéseket kötött a német közös jogkezelő szervezetekkel a kábeles tovább sugárzáshoz.

Az alperes úgy véli, hogy az engedélyezett kábeles tovább sugárzás alapján jogosult az ingyenesen fogható közszolgálati televízióban sugárzott műsorokat a szobákban és az edzőteremben elhelyezett televíziókészülékeken vendégei rendelkezésére bocsátani.

A felperes ezzel szemben úgy véli, hogy az alperes mind a szobákban elhelyezett televíziók, mind az edzőteremben általa rendelkezésre tartott televíziókészülék tekintetében szerzői jogi jogsértést követett el, mert a sugárzott jelnek a szálloda saját kábeles elosztóhálózatán keresztül történő továbbítása révén beavatkozik a nyilvánossághoz közvetítéshez való jogba. Nem bír jelentőséggel az a körülmény, hogy az alperes tisztázta a közös jogkezelő szervezetekkel a kábeles tovább sugárzáshoz való jogot.

- b) A kérdést előterjesztő bíróság hajlik arra, hogy úgy értelmezze az információs társadalomról szóló irányelv 3. cikkének (1) bekezdését átültető,

az UrhG 22. §-ában és 20b. §-ának – a 15. § (2) bekezdésének 3. és 5. pontjával összefüggésben értelmezett – (1) bekezdésében foglalt nemzeti rendelkezéseket, hogy bár az irányelvvel összhangban álló értelmezés esetén vevőkészülékek rendelkezésre bocsátása a (27) preambulumbekzdésre tekintettel önmagában még nem tekinthető nyilvánosságához közvetítésnek (lásd: a Bíróság Stim és SAMI kontra Fleetmanager ítélete, EU:C:2020:268, 35. pont; SGAE-ítélete, EU:C:2006:764, 46. pont), beavatkozást jelent azonban e jogba az adásjelnek a vevőkészülékekhez a szálloda saját kábeles elosztóhálózatán keresztül történő korábbi továbbítása (a Bíróság SGAE-ítélete, EU:C:2006:764, 42. pont; Reha Training ítélete, EU:C:2016:379, 47. és 54. pont).

A „nyilvánossághoz közvetítés” fogalma két együttes elemet ötvöz, nevezetesen a mű „közvetítésének cselekményét” és a mű „nyilvánossághoz” közvetítését (a Bíróság AKM-ítélete, EU:C:2017:218; Renckhoff ítélete, EU:C:2018:634; Nederlands Uitgeversverbond ítélete, EU:C:2019:1111, 61. pont). Megkerülhetetlen szerepet játszik a felhasználó és beavatkozásának szándékos jellege akkor, amikor a felhasználó magatartása következményeinek teljes tudatában, közvetítőként jár el ügyfelei irányában a védelem alatt álló művet tartalmazó, sugárzott műsor hozzáférhetővé tételével, főként olyan esetben, amikor e beavatkozás hiányában ügyfelei nem, vagy csak nehézségek árán tudnák a sugárzott művet élvezni (a Bíróság SCF-ítélete, EU:C:2012:140, 82. pont; Phonographic Performance Ireland ítélete, EU:C:2012:141, 31. pont; Stichting Brein ítélete, EU:C:2017:456, 26. pont).

Önmagában a vevőkészülékek rendelkezésre bocsátása jelentős mértékben különbözik az olyan közvetítési cselekményektől, amelyek révén a szolgáltatásnyújtók szándékosan és tudatosan közvetítenek védelem alatt álló műveket ügyfeleiknek oly módon, hogy a létesítményükben elhelyezett vevőkészülékek segítségével jelet közvetítenek (a Bíróság Stim és SAMI kontra Fleetmanager ítélete, EU:C:2020:268, 35. pont; Reha Training ítélete, EU:C:2016:379, 47. és 54. pont).

- c) A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli azonban, hogy a közvetítés cselekményének a fent említett elveknek megfelelő feltételezését az eldöntendő ügyben megkérdőjelezi, hogy az alperesnek önmagában a vevőkészülékek rendelkezésre bocsátásán túlmutató magatartása csupán a televíziós adásjelnek a szálloda saját kábeles elosztóhálózatán keresztül történő tovább sugárzásában állt, amelyre az alperes jogosult volt a közös jogkezelő szervezetek által adott, nem vitatott engedély alapján. Az információs társadalomról szóló irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerinti nyilvánosságához közvetítésnek a nemzeti jogban az UrhG 20b. §-a szerinti jogra („tovább sugárzás”) és az UrhG 22. §-a szerinti jogra („müsorközvetítés”) történő felosztása miatt kétségesnek tűnik, hogy összességében indokolt-e a felhasználó azon magatartásából, amelyre az UrhG 20b. §-a szerinti engedély alapján jogosult, nevezetesen a szállodán

belüli kábeles tovább sugárzásból arra következtetni, hogy szándékosan végzett közvetítési cselekményt, ha magatartása egyébként csak a vevőkészülékek – nem tényállásszerű – rendelkezésre bocsátásában áll.

Igaz ugyan, hogy az információs társadalomról szóló irányelv 3. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben azt az álláspontot képviselik, hogy a közvetítés cselekményével összefüggésben főszabály szerint nem bír jelentőséggel a forrás jogszerű vagy jogellenes volta [omissis]. Ez azonban problematikusnak tűnik azért, mert a jelen esetben a felhasználási jogoknak – a védelmi szint kötelező felső határát is meghatározó – információs társadalomról szóló irányelvben megvalósított teljes harmonizációjának körülményei között kerülne sor az említett irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerinti nyilvánossághoz közvetítés két vonatkozásának külön-külön történő hasznosítására (a Bíróság ítélete, EU:C:2014:76, 37., 40. pont [omissis]).

A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az eldöntendő ügyben a közvetítés nyilvánossága adott, mert egy szálloda vendégei meglehetősen sok személyt, valamint minden esetben új közönséget jelentenek, mivel egy szálloda vendégei általában gyorsan cserélődnek mind a szobákban, mind az edzőteremben (lásd: a Bíróság SGAE-ítélete, EU:C:2006:764, 38., 39., 42. pont; Phonographic Performance Ireland ítélete, EU:C:2012:141, 41., 42., 51. pont).

Az alábbi előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéssel a kérdést előterjesztő bíróság az információs társadalomról szóló irányelv 3. cikke (1) bekezdésének értelmezését kéri a Bíróságtól. A kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak ugyanis a „közvetítési cselekmény” olyan esetben történő feltételezését illetően, amikor a védett mű felhasználója a nemzeti jog alapján engedélyt adott a kábeles tovább sugárzásra, és magatartása egyébként kimerül a vevőkészülékek rendelkezésre bocsátásában:

Úgy kell-e értelmezni az információs társadalomról szóló irányelv 3. cikkének (1) bekezdését, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely nyilvánossághoz közvetítésnek tekinti a közvetítést lehetővé tevő, illetve azt megvalósító tárgyi eszközök – például a szálloda vendégszobáiban vagy edzőtermében elhelyezett televíziókészülékek – rendelkezésre bocsátását akkor, ha a sugárzott jelet a szálloda saját kábeles elosztóhálózatán keresztül továbbítják a tárgyi eszközökhöz, e kábeles tovább sugárzásra azonban jogszerűen kerül sor a szálloda által kapott felhasználási engedély alapján?

[omissis]